

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ПЕТТИ ОДДЕЛ

ОДЛУКА

ЗА ДОПУШТЕНОСТА НА

Жалбата бр. 33867/04

на ЗОРИЦА ЛАЗАРЕВСКА

против

Република Македонија

Европскиот суд за човекови права (Петти оддел), заседавајќи на 10
Март 2009 во Совет составен од:

Rait Maruste, *Претседател,*

Karel Jungwiert,

Renate Jaeger,

Mark Villiger,

Isabelle Berro-Lefèvre,

Мирјана Лазарова Трајковска,

Zdravka Kalaydjieva, *судии*

и Claudia Westerdiek, Секретр на одделот,

Имајќи ја предвид жалбата наведена понапред поднесена на 31 Август 2004,

Имајќи ја предвид одлуката за одобрен приоритет на жалбата согласно Правилото 41 од Деловникот на Судот,

Имајќи ја предвид Обсервацијата поднесена од страна на тужената држава и обсервациите на жалителката примени во одговор,

Расправајќи ја одлучи како што следи:

ФАКТИ

Жалителката, г-ѓа Зорица Лазаревска, е македонски државјанин родена 1949 и живее во Скопје. Македонската Влада (“Владата“) беше застапувана од нејзиниот Агент, г-ѓа Р. Лазареска Геровска.

А. Околности на предметот

Фактите на предметот, онака како што беа поднесени од странките можат да се сумираат на следниов начин:

На 20 Декември 2000 жалителот била прераспоредена на работното место кафекуварка („новото работно место,“) заради поефикасно извршување на функцијата) од страна на Министерот за внатрешни работи (“работодавец“). Жалителот поднела приговор до работодавецот, кој останал неодлучен. Со решение од 15 Февруари 2001, жалителката била отпуштена, бидејќи новото работно место било укинато. На 12 Април 2001 работодавецот го укинал ова решение.

На 19 Јануари 2001 жалителката завела парница против работодавецот, барајќи судот да го укине решението за прераспоредување. Таа тврдела дека новото работно место не било предвидено со Правилникот за систематизација и дека не соодветствувало со нејзините калификации и работно искуство.

На 11 Јануари 2002 првостепениот суд Скопје, го поништил решението за прераспоредување и му наложил на работодавецот да ја прераспореди жалителката на работно место кое е соодветно на нејзините квалификации. Судот забележал дека согласно Правилникот, постоеле две барања по однос на новото работно место: одреден степен на образование ("IV" степен) и посебен вид на образование, кој и ја обезбедил квалификацијата *угостител*. Тој нашол дека иако жалителката го имала соодветниот степен на образование, прераспоредувањето било спротивно на колективниот договор на работодавецот бидејќи таа не ги исполнувала условите по однос на образованието: таа била образувана во *трговско училиште*, но не во *угостителство*. Судот ги одбил аргументите на работодавецот дека жалителката била прераспоредена од дисциплински причини, бидејќи такви причини не биле воопшто дадени во решението за прераспоредување. Оштетното побарување во спорот не било специфицирано во воведниот дел на одлуката на првостепениот суд, како што вообичаено е случај.

На 15 Јануари 2003 Апелациониот суд Скопје ја одбил жалбата на работодавецот, наоѓајќи дека нема основи за неприфаќање на образложението на првостепениот суд.

На 26 Февруари 2003 работодавецот поднел ревизија до Врховниот суд на Република Македонија, наведувајќи го фактот дека иако жалителката го немала соодветниот вид на образование за новото работно место, тоа не можело да биде единствената причина за прогласување на решението за прераспоредување за незаконско. Тој

понатаму сметал дека нејзиното прераспоредување е извршено согласно Законот за работни односи и колективниот договор, кои налагаат соодветен *степен на стручна подготовка*, но не особен вид на образование.

Во својот одговор до Врховниот суд од 26 март 2003, жалителката спорела дека таа била прераспоредена бидејќи открила некои неправилности во врска со работењето. Таа не приговорила ништо по однос на надлежноста Врховниот суд да расправа по нејзиниот предмет.

На 25 Декември 2003 Врховниот суд ја уважил ревизијата на работодавецот и ги укинал одлуките на пониските судови. Тој го одбил тужбеното барање на жалителката, наведувајќи дека таа го имала бараниот степен на стручна подготовка за новото работно место и едноставниот факт дека го немала соодветниот вид на образование за новото работно место не може да се рефлектира на законитоста на решението за прераспоредување. Таа одлука и била доставена на жалителката на 1 март 2004 година.

На 5 април 2004 година, жалителката барала јавниот обвинител да вложи барање за заштита на законитоста пред Врховниот суд, споредјќи дека овој суд нема надлежност да ги преутврдува фактите веќе утврдени од страна на пониските судови. Таа понатаму ги повторила нејзините тврдења дека е прераспоредена заради нејзино спречување да открие некои неправилности во работењето.

На 19 мај 2004 јавниот обвинител го отфрлил барањето на жалителката.

Б. Релевантно домашно законодавство и пракса

Закон за парнична постапка (“Законот од 1998”) од 1998

Членот 368 §§ 1 и 3 од Законот 1998 утврдува дека засегнатите страни можат да вложат ревизија против одлука на второстепениот суд во рок од 30 дена сметано од денот на приемот на таа одлука. Ревизијата е недозволена во имотни спорови кои не се однесуваат на парично побарување, пренос на подвижни предмети, или било какви други активности доколку вредноста на спорот утврдена од тужителот не го надминува износот од 1.000.000 македонски денари (MKD).

Согласно став 4 од тој член, по исклучок ревизијата е секогаш дозволена во споровите од претходниот став кога тие се донесуваат на (i) издршка; (ii) надомест на штета заради изгубена издршка поради смрт на давателот на издршката; (iii) спорови од авторско право; (iv) спорови во врска со индустриска сопственост и; спорови кои се однесуваат на нелојален натпревар и монополистичко однесување.

Членот 375 од Законот 1998 утврдува дека претседателот на првостепениот суд ќе ја отфрли ненавремената, нецелосната или недозволена ревизија. Ревизијата е недозволена *inter alia*, ако е поднесена против пресуда против која според закон не може да се поднесе.

Членот 378 од Законот 1998 утврдува дека ненавремена, нецелосна или недозволена ревизија ќе ја отфрли ревизискиот суд (Врховниот суд) доколку тоа не го сторил првостепениот суд согласно членот 375.

Во случај на неправилна примена на материјалниот закон, ревизискиот суд ќе ја преиначи побиваната пресуда. (Член 381).

ЖАЛБЕНИ НАВОДИ

Жалителката се жалеше согласно Член 6 од Конвенцијата дека Врховниот суд немал надлежност и дека погрешно го применил националното право, имено дека тој требал да ја отфрли ревизијата на работодавецот бидејќи вредноста на спорот била под законскиот лимит, дека би требал да го врати предметот на пониските судови на повторно судење, наместо да носи мериторна одлука, и дека тој ја засновал својата одлука на наводите на работодавецот дека таа ги повредила работните обврски.

ПРАВО

Жалителката се жалеше дека Врховниот суд немал надлежност да одлучува во нејзиниот предмет, дека тој требал да го врати предметот на повторно одлучување и дека тој ги прифатил наводите на работодавецот за наводна повреда на дисциплинските правила, спротивно на член 6 § 1 од Конвенцијата, која го утврдува следното:

“Во утврдување на своите граѓански права и обврски ... секој има право на фер ... судење ... од [а] ... трибунал воспоставен со закон”

1.Наводното немање надлежност на Врховниот суд да одлучува во предметот без оглед на вредноста на спорот

Владата наведе дека жалителката, во нејзиниот одговор на ревизијата на работодавецот, не ја оспорила надлежноста на Врховниот суд да одлучува во нејзиниот предмет.

Жалителката не коментираше по ова прашање..

Судот смета дека Владините произнесувања треба да се сметаат како приговор за неискористување на домашните правни средства. Во тој поглед, Судот повторува дека, согласно востановената судска пракса,

правилото за неискористување на домашните правни средства утврдено во членот 35 став 1 од Конвенцијата, ги обврзува жалителите најнапред да ги искористат правните средства кои нормално се достапни и се доволни во домашниот правен поредок кои ќе им овозможат да се здобијат со надомест за наводните повреди. Членот 35 став 1 исто така бара од жалителите приговорите кои дополнително имаат намера да ги истакнат пред Судот би требало најнапред да бидат изнесени пред соодветен домашен орган, најмалку во суштина и во согласност со формалните барања утврдени во домашното право, но не доколку се упатува на правни средства кои се неадекватни или неефективни (види, *mutatis mutandis*, *Merger and Cros v. France* (dec.), no. 68864/01, 11 March 2004; *Aksoy v. Turkey*, judgment of 18 December 1996, ECHR 1996-VI, §§ 51-52; and *Akdivar and Others v. Turkey*, пресуда од 16 September 1996, ECHR 1996-IV, §§ 65-67).

Судот забележува дека примената на ова правило мора да биде соодветно применлив на контекстот. Соодветно, тој прифаќа дека членот 35 став 1 мора да биде применлив со соодветен степен на флексибилност и без прекумерен формализам. Тој понатаму прифаќа и дека правилото за исцрпување на правните средства ниту е апсолутно, ниту пак е можно да се применува автоматски; за целите на преоценка дали тоа било земено предвид, суштинско е да се имаат предвид околностите на поединечниот предмет. Тоа значи особено дека, Судот мора да направи реална пресметка не само за постоењето на формалните правни средства во правниот систем на засегнатата Држава договорничка, туку исто така и на генералниот контекст во кој тие функционираат, како и на поединечните околности на жалителот. Тој тогаш мора да испита дали, имајќи ги предвид фактите на предметот, жалителот направил се што разумно можело да се очекува од него или неа, да ги исцрпи домашните правни средства. (види *Akdivar and Others*, цитирани понапред, § 69, и *Aksoy*, цитиран понапред, §§ 53 and 54).

Навраќајќи се на конкретниот предмет, Судот забележува дека во делот на постапувањето пред Врховниот суд, ревизијата на работодавецот била комуницирана до жалителката на произнесување. Во нејзиното произнесување таа навела дека била прераспоредена бидејќи открила некои неправилности во работењето. Таа не го покренала, ниту во суштина ниту имплицитно, прашањето за тоа дали Врховниот суд има надлежност да одлучува по ревизијата на работодавецот со оглед на ниската вредност на спорот. Доколку таа тоа го иницирала, Врховниот суд би имал можност да го разгледува, со осврт на членот 368 од Законот 1998, прашањето за надлежноста. Доколку тој се согласел со неа, би можел да ја прогласи ревизијата на работодавецот за недозволена согласно член 378 од Законот.

Соодветно на тоа, жалителката пропуштила да го изнесе нејзиниот приговор пред Врховниот суд, истиот тој орган, за кој што таа тврди дека немал надлежноста да постапува. Жалителката не презентирала ниту еден аргумент дека таквата постапка била лишена од било каква шанса за успех. Во тој контекст, Судот повторува дека едноставниот сомнеж(двојба) на страна на жалителката не ја ослободува неа/него од обидот за искористување на конкретното правно средство (види, *mutatis mutandis, Milosevic v. the Netherlands* (dec.), no. 77631/01, 19 March 2002).

Последователно, Судот наоѓа дека во околностите на конкретниот предмет жалителката не може да се смета дека го исполнила критериумот за исцрпување на домашните правни средства утврден во членот 35 од Конвенцијата.

Заради тоа следува дека жалбата мора да биде отфрлена согласно член 35 §§ 1 and 4 од Конвенцијата заради неискористување на домашните правни средства.

2. Остатокот на жалбените наводи на жалителката

Во светло на сите материјали со кои располага, и со оглед на прашањата кои се само во негова надлежност, Судот најде дека жалбените наводи од оваа глава не откриваат постоење на било каква повреда на правата и слободите утврдени во Конвенцијата и нејзините протоколи.

Заради тоа следува дека овој дел од жалбата е очигледно неоснован и мора да биде отфрлен согласно член 35 §§ 1 and 4 од Конвенцијата

Од тие причини, Судот едногласно

Ја прогласува жалбата за недопуштена.

Claudia Westerdiek

Секретар

Rait Maruste

Претседател